GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GODINA VII. ZAGREB, 13. SRPNJA 1952. BROJ 25

»Gospodin je krepost naroda svojega i zaštitnik, koji spasava pomazanika. Spasi svoj narod i blagoslovi svoju baštinu i vladaj njima sve do vijeka.« (Ps. 27, 8-9).

Iz ulaza današnje sv. Mise

IZBOR APOSTOLA

(Mt. 10,1; Mrk 3,13; Lk 6,12)

Isus je obilazio sela i gradove na Genezaretskom jezeru. Propovijedao je veselu vijest o kraljevstvu Božjem. Ljudi su rado slušali Njegovo propovijedanje i puni pouzdanja u Nj donosili su k Njemu svoje bolesnike, da ih izliječi. A oni su sami bolesni, dobri Galilejci. Razdvojeni su i rastepeni kao ovce bez pastira. Zanemareni su i zapušteni u svojoj nutrinji. A kako bi drukčije i moglo biti? Njihovi su vođe zatajili. Uobraženi i na oko sveti farizeji! Oni se nisu brinuli za to, što je narod padao u bijedu.

Isus je osjećao srdačno sažaljenje i milosrđe nad tim zalutalim ovcama bez pastira. Duboka Ga je žalost obuzimala. Žetva je bila velika. Ljudi su bili dobre volje. Ali je poslenika bilo malo, da žetvu saberu. A otkuda da se uzmu? Zato se ne mogu upotrijebiti svećenici iz Sinagoge. Baš protivno. Gdje god su Mu mogli staviti kamenje na put, to su činili. Većina Ga je mrzila. Što će biti od naroda, ako On jednoga dana padne žrtvom njihove mržnje? Tko će onda propovijedati evanđelje siromašnim i pomoći bijednima? Zato Gospodin odluči, da iz čete svojih učenika odabere dvanaest Apostola, koji će biti namjesnici i nasljednici Njegova poslanja i ljubavi.

O toj važnoj odluci posavjetovao se sa svojim nebeskim Ocem.

Nastupila je noć. Tama je prekrila dolinu oko plavog jezera, polja, vrtove i gradove. Jedno se svijetlo gasi za drugim. Ljudi se spremaju na počinak. Samo Gospodin bdije i moli na vrhuncu gore u noćnoj tišini. Njegovi učenici drijemaju negdje na obronku gore. Gospodin je sam. Toliko toga On imade da iznese pred svoga nebeskoga Oca. Koga bi izabrao za Apostole? Kako da ih pripravi za to visoko nebesko zvanje? Od punine Duha Svetoga, koju On imade, hoće da dade njima i njihovim nasljednicima. Da nose istinu kroz sva stoljeća. Da liječe bolesne duše. Da gladnima dijele kruh jakosti. Da budu i ostanu jedno, kao što je On jedno s Ocem. Da Crkva, kojom će oni upravljati, čvrsto stoji. Da je zli elementi ne razbiju. Da ona donosi obilnu žetvu i u nebeske žitnice. Mnogo, mnogo toga je imao Spasitelj u toj noći povjeriti svome Ocu. Cijelu je noć imao što moliti. Njegova molitva mora zauvijek učvrstiti i Apostole i Crkvu.

Noćni časovi brzo prolaze. Jutro će skoro svanuti. Upravo je izašlo sunce. Ono je raspršilo laku koprenu oblaka, koji su zastirali livade oko Jordana. Kao tamno oko gledalo je jezero iz svoje dubine. U jutarnjem su se svijetlu svjetlucali gradovi: Korozaim, Kafarnaum, Betsaida i Magdala. Svitao je krasan dan.

Na vrhu brda stajao je Gospodin sa svojim učenicima. On ih je ovamo dignuo. Šutjeli su i pošli s Njime. Svečano je raspoloženje bilo u njihovoj duši. Oni su naime znali, da je pred njima nešto vrlo važno. Inače ne bi Gospodin jučer uveče odijeljen od njih, sproveo cijelu noć u molitvi. Svi su u najvećoj napetosti.

Nekoliko koračaja udaljen od njih stoji Gospodin u mirnom dostojanstvu i svetoj radosti. Glasno pozivlje pojedince k sebi iz velike čete učenika. On izgovara dvanaest imena. Pozvani dolaze k Njemu. Njih je odabrao za Apostole. Oni će biti učitelji, pastiri i svećenici u narodu. Ta su imena: Simon prozvan Petar, njegov brat Andrija. Ivan i Filip, Natanael prozvan Bartolomej; Matej carinik. Zatim slijede daljnja imena: dva Jakoba: stariji i mladi; dva Jude, Juda Tadej i Juda, izdajnik; Toma i Simon Revnitelj.

Pogledajmo si točnije dvanaest izabranih Apostola. To su jednostavni ljudi. Na oko nemaju velike naobrazbe. Kako samo može Gospodin takvim ljudima povjeriti svoju nebesku mudrost? No, milost Božja, koju je Krist u noći izmolio za njih, ta će ih osposobiti. Njihova ludost osramotit će svjetsku znanost.

Njihovo odjelo ne odaje bogatstvo. A novac bi im morao poravnati puteve. Gospodin će ih još više osiromašiti. Oni moraju ostaviti dom i posjed i poći daleko u svijet bez zlata, bez džepa za pojasom, bez putne torbe, bez obuće i štapa. Njihovo je bogatstvo: Križ Kristov i vlastiti križ.

Izgleda da nisu još sveti. Ni spremni. Nisu još ni svukli staroga čovjeka Još nisu ni na visini vjerovanja ni kršćanskoga života. Ali imadu dobru volju. Oni vjeruju Učitelju na riječ, osim jednoga, Jude Iskarijota, koga će doskora slomiti nevjera. Oni iskreno ljube Učitelja i predviđa se sa sigurnošću, da će Mu ostati vjerni. Doći će tamni časovi, gdje će se pojaviti znaci ljudske slabosti i oni će se sablazniti i o svoga Učitelja. Ali i ta će noć proći.

A vjera će njihova poslije toga biti čvrsta kao pećina. I oni će onda uz neizrecive boli i muke pobjedonosno pronijeti vijest o Kraljevstvu Božjem u sve zemlje: u Arabiju, Perziju, Indiju, Armeniju, Egipat, Španiju i Italiju

Svagdje će prikupljati kamenje, da sagrade Crkvu Kristovu. Na koncu svoga života dat će za Krista svoju najveću dragocjenost: krv i život. Njihova krv je žbuka uzidana u Crkvu Kristovu. A danas nakon gotovo dvije tisuće godina, katolička i apostolska Crkva Kristova, sveobuhvaćajuća Crkva, čvrsta je i neslomiva zgrada, uza svu napadaje i navale na nju.

POSLIJE PROCESIJE

Mirovalo selo, treptjelo je lišće,
I Sunce je sjalo s vedroga neba,
Šutjela su polja, mirisalo cvijeće,
Kad je Gospod prošo pod prilikom
Hljeba.

U zlatnoj monstranci slutili Ga ljudi.
Pjevale Mu pjesme djevojke i snaše.
Zvonila su zvona, barjaci se vili.
Šaptale su bake tihe Očenaše.

A kada su s tornja zamuknula zvona,
I Sunce je prešlo već žarkim zenitom,
Isus Krist je pošo u zelena polja
Stazom, ljudskom oku posvema sakritom.

S desnicom je svetom polja blagoslivljo,
Livade i šume, puteve i brvi,
Ljevicom je pružo probodeno Srce,
Na zemlju su pale kapi Svete Krvi.

A svuda, gdje kap je Svete Krvi pala,
Crvena se čaška makova rascvala.

Biološki dokaz za postojanje Boga

Iskustvo nam kazuje, da postoje živa bića: biline, životinje, ljudi prerazних rodova i vrsta. Nadalje nam iskustvo pokazuje, da se jedno živo biće vazda rađa od drugoga iste vrsti. Jabuka potječe od zrna, zrno od jabuke i tako vazda dalje. Ptica potječe od jajeta, jaje od ptice i tako vazda dalje. Čovjek potječe od roditelja, ovi opet od roditelja, i tako vazda dalje.

Nu niz živih bića mora da je nekad počeo. Kad ne bi bilo prvoga, ne bi bilo drugoga, ni trećega ni posljednjega.

Odakle dakle život? Dokazano je, da je Zemlja nekoć bila užarena masa, koja se pomalo ohlađivala. Bilo je doba, kada na Zemlji nije moglo biti živih bića. Sada su živa bića tu. Razum sada pita: odakle život na Zemlji? I odakle tako kompliciran, tako umno zamišljen i izveden, tako raznolik organski život?

Prava znanost postavila je ova načela kao neoborive istine:

a) »Omnis cellula ex cellula« (Virchov g. 1858.) — svaka stanica potječe od druge stanice«.

b) »Omnis nucleus ex nucleo« (Strassburger g. 1879.) — » svaka klica od druge klice«.

c) »Omne vivum ex vivo« (Pasteur g. 1895.) — »živo samo od živoga!«

Ako je svaka stanica od druge stanice, svaka klica od druge klice, svako živo biće od drugog živog bića, a bilo je na Zemlji doba, kada nije bilo ni jedne žive stanice, ni jedne žive klice, ni jednog živog bića, zdrav razum ljudski pita: odakle prva stanica, odakle prva klica, odakle prvo živo biće?

Od neživog nikad još nije nastalo živo. I sva znanost do sada nije kraj svega napretka mogla stvoriti ni jedne jedite žive stanice.

Sam zdrav razum nam kaže, da život može potjecati samo od onoga, koji ima život u sebi, a nije ga primio ni od koga koji je po svojoj naravi sam čisti vječni Život, koji ima život u takvom savršenstvu, da može i neživoj materiji udahnuti život, a to je Početnik života — Bog.

Praznovjerje je tvrditi, da je prva stanica nastala »slučajno«. Ozbiljni prirodoslovci ne dopuštaju slučaja, jer sve mora imati svoj uzrok i slučajno se ništa ne zbiva. Još je gore praznovjerje tvrditi da se život razvio iz nežive materije koja je pred toliko i toliko biljuna godina imala takva svojstva, koja su omogućivala takav razvoj života u ondašnjim uvjetima za život na Zemlji. Prirodoslovna znanost ne zna ništa o takvim svojstvima materije, kao ni o tome, kada i kako je materija ta svojstva dobila i kada i kako ih je potpuno izgubila bez ikakvoga traga. Zdrav razum ne shvaća toga materijalističkoga »misticizma«.

NA SAM DAN USKRSA sv. Otac je preko radia održao govor japanskom narodu. Sve japanske novine su o tome unaprijed obavijestile svoje čitaoce, a sam prijepis govora sv. Oca koji se vrši između 9,30 do 10 sati u jutro, prenosile su sve japanske radio postaje. Japanska radio postaja je u dva maha istoga dana prenosila sadržaj Papina govora, a u 16 sati je ponovo prenosila čitav govor.

RUKA NAS BOŽJA VODI

Nauka o Božjoj providnosti jedna je od vrlo utješnih objavljenih istina. Ona nam kaže, da se osim grijeha ništa na zemlji ne događa bez Božje volje. A što je kod toga najutješnije, i same patnje i suprotivštine, koje nam Bog šalje, za nas su korisne i spasonosne. Mi to ne shvaćamo lako, jer Bog udara često sasvim drugim putem, kad hoće da postigne kakav cilj, nego li to savjetuje razboritost ljudska. To nam dokazuju mnogi primjeri, kako je Bog u čisto vremenitim stvarima nesreću obratio u najveću sreću. Josip je bio prodan, odveden u ropstvo i bačen u tamnicu. Žalostio se radi prividne nesreće, ali i je bila njegova sreća. Baš te njegove suđa nesreće dovele na egipatsko prijestolje. Saul je izgubio magarice svoga oca. Zaludu je ih tražio na daleko i široko po okolici i raziadio se radi izgubljenog vremena i izgubljenog truda. No briga mu je bila sasvim neopravdana, jer su ga te neprilike po Božjoj odredbi dovele k prroku koj ga je po nalogu Božjem pomazao kraljem svoga naroda. Kako li ćemo se i mi jedanput zasramiti, kad osvanemo pred licem Gospodnjim, i tada jasno uvidimo kakvu je ljubeznu nakanu Bog imao s nama, kad nam je poslao ovaj ili onaj križ, za koji mu mismo nikako zahvaljivali. Netko oplakuje jednoga sina, koji mu je umro u cvijetu mladosti. No da mu je živio, postao bi zločinac. Drugi se ne može utješiti, što mu nije uspjela ženidba baš s onom djevojkom. A da se je vjenčao, imao bi u kući jad i nevolju. Bolest, na koju se često tužiš, produžuje ti život za trideset do četrdeset godina. Toliko si suza prolio radi mnogih poniženja, a baš su ti ona bile ljestve u nebo.

Zašto se dakle jadimo i žalostimo? Bog je uzeo našu sudbinu u svoje ruke, i mi unatoč toga sebi stvaramo brige. Kad smo bolesni, povjeravamo svoje zdravlje i svoj život liječniku, za koga znamo da je spretan i savjestan. On određuje bolnu operaciju, i mi to podnosimo i još smo mu zahvalni i nagrađujemo ga, jer znamo, da nam on te boli ne bi prouzrokovao, da nije za naše zdravlje potrebno. Ovako lijepo i hvalevrijedno pouzdanje imamo u čovjeka, a u Boga da nemamo? Nije li to, kao da sumnjamo u Njegovu mudrost, ili kao da se bojimo, da će nas zavesti u bludnju.

Kad bismo sve znali, što Bog zna, tada bismo jamačno i sve htjeli, što on hoće, i obilnim suzama molili bismo Ga za ona boli, za koje sada tako vruće molimo, da ih odvrati. Zato kaže Spasitelj i nama ono, što je rekao dvama sinovima Zebedejevim: »Ne znate, što molite«. Pustite, da ja skrbim za vaše dobro, stavite svoj udes u moje ruke, ja znam bolje od vas samih što vam treba. Da sam dosada ispunjao vaše želje, već biste davno propali«.

Želiš li da se se osvjedočiš, da Bog u svemu, čime te pohađa, ima pred očima samo tvoje dobro i tvoj vječni spas, sjeti se samo, što je On već sve za te učinio. Teške te sada nevolje snalaze. Ali pomisli, da je On, koji ti te nevolje šalje, proveo cijeli svoj život u siromaštvu i bolima radi tebe i radi tvoga spasenja. On ti je stavio uz bok Anđela Čuvara, da te na svim tvojim putevima štiti i vodi. On moli neprestano za tebe na oltaru i prikazuje se kao žrtva za tebe tisuću puta na dan. Ne zna za veće veselje, nego da se s tobom pozabavi i da se s tobom na najuži način sjedini. Kako možeš iza toliko dokaza ljubavi imati u svom srcu prema Njemu još nepovjerenja i sumnji, da li te On pohađa nevoljama radi tvoje koristi ili radi tvoje štete?

»Ali zadaje mi tako duboke rane, i ruka Njegova počiva na meni tako teška!« Sta se trebaš bojati ruke, koja je za tebe bila na križu probodena? — »On me vodi po strmim i trnovitim putevima!« No ako nema drugog puta, koji vodi u nebo, zar ćeš napustiti ovaj i propasti? Nije li već Spasitelj išao putem boli prije tebe i iz ljubavi prema tebi? — »On mi pruža čašu punu gorčine«. To je istina, ali pomisli, da je to tvoj Odkupitelj, koji ti je pruža. Zar bi On, koji te toliko ljubi, mogao da ti nanese bol i da strogo s tobom postupa, kad to ne ne bi bilo za tebe korisno.

DUH PROTIVLJENJA

U rano šareno prošljeće vidimo divno rascvjetanu trešnju. Koliko li je tisuća na njoj cvatućih zelenih listića, a nijedan nije drugom jednak. Koliko li raznih muŠica titra u zraku na večernjem odsjevu sunca! Koliko li se radinih mravaca na kraju šume žuri svojim putem, a jedan se od drugoga razlikuje.

Tako je to u životinjskom i biljnom svijetu. A tako je i među ljudima.

Kad bismo mogli na punoj livadi sakupiti sve milijarde ljudi, koji su od prvoga ljudskoga para živjeli na našoj drago j zemlji, vidjeli bismo da svaki čovjek imade drugačije lice, drugo vladanje, na drug se način kreće i govori, ali i drukčije misli. Kako god su ljudi po vanjštini različiti, tako su također u svakoj glavi druge misli, druge želje, druga volija.

Čovjekova je duša u tom još različitija, nego li tijelo. Te posebne osebine svakoga čovjeka sačinjavaju njegov individualitet ili vlastiti njegov način, koji čini i pokazuje njegovu ličnost, a ta je beskonačno različita od drugih u shvaćanju, naziranju, željama i težnjama.

U tom se pokazuje neiscrpiva Stvoriteljeva umjetnost u oblikovanju pojedinih stvorova. Dakako da se kod toga očituju i različite rodbinske crte, a i različitost životnih načina, koji mogu biti i uglati i neugladeni.

Odgoj, običaj, a naročito utjecaj vjere ublažuje i gladi te grubosti, ali one u jezgri ostaju ipak ono što jesu:

Ako nijedno tjelesno oko nije jednako drugomu, kako bi onda to bilo duševno oko. To znači: imade raznih nazora, raznih osjećaja, raznih želja i raznih voljica ili htijenja. Što je jednomu teško, drugomu je lako, što jednom dosađuje, drugoga raduje. Kao što su različiti ukusi, miriši, ćudnosti, tako su i različiti nazori i volje.

Otale različita mišljenja i protivljenja. I različiti izražaji toga protivljenja. Prema tome ono može biti dopušteno i nedopušteno, pristojno ili šaljivo, suvisno ili nužno.

U nama može postojati duh protivljenja. On se očituje: ako nastupamo bučno i nasilno tako da ne možemo prikriti razdražena čuvstva, nego kod svake riječi i svakog podražaja skačemo u zrak; ako u svakoj izjavi drugoga nalazimo ubod i gorčinu, koju jednako ili još jače uzvraćamo; ako je naše negodovanje nesvojevoljno i tako ujedljivo i grubo, da drugoga vrijeđamo. Mi smo dakle onda pun duha protivljenja. Nitko ne može kazati, da smo kao takvi dobra duha.

Duh protivljenja može biti duboko usađen u čovjeku. Odgoj mudro i strogo upravljan može više ili manje ponešto ugladiti jake sklonosti na protivljenje. Pristojnost i navika na društvene uglađene oblike može prilično zgladiti suprotnosti. Narčito vjera može vršiti snažan pomirljiv upliv na razdraženi duh. Ali ako nastupe izvanredne prenagle prilike, ako su živci bolesno uzbuđeni i povrijeđena osjetljiva strana našega egoizma, tada se sleme sve trule ograde i probudi se nesputani duh protivljenja, da dovikne svoj odrešiti »ne«.

Taj »ne« se tako lako i tako često javlja kod djece. A nađe se tako često i kod odraslih pa i obrazovanih ljudi. Protivljenje od inata je jedna bolesna pojava. Da se tu bolest može liječiti, potrebno je postaviti ispravnu dijagnozu tj. unoznati, da se nalazimo u razdražljivom protivurječnom stanju. To se raznoznaje po tom, ako smo skloni na protivljenje bez razloga prema izvjesnim osobama, pa i takvima, kojima smo inače dužni poštovanje. Poznaje se i po tom, ako imademo u svakogodi protivne nazore i uporno ih branimo preti svakomu. Poznaje se i po tom, ako smo razdražljivi kod dodira izvjesnih predmeta i pitanja.

Treba ispitivati pojave protivljenja i onda iz korijena čupati zlo. Treba doznati, da li kod nas uistinu postoji to bolesno nastrojenje, taj dublji duševni manjkavi ta nervozna razdražljivost i zlovolja ili je to čista obolost jednoga napuhnutoga duha. Osobito se to poznaje po glasu, jer glas je ono, što čini muziku, veli poslovica.

Naglo i žestoko protivljenje je u suprotnosti s blagošću. Blagost je sestra poniznosti. A onima, koji su uvijek spremni na protivljenje, manjka i blagost i poniznost. U kojoj mjeri rastemo u poniznosti i samosvladavanju, u toj mjeri svladavamo i duh protivljenja. Zato treba snage i ustrpljivosti. Svaka pobjeda u tom jača u nama dobar duh.

Ako se duh protivljenja može nazvati bolesnom slabošću onda se s tom nečijom slabošću mora postupati kao s bolesnikom obzirno i mudro. Da li ćemo ga liječiti, ovisi o tomu, u kakvom smo odnošaju s njime i drugim ljudima, da li nam je dužnost da ga uzgajamo ili s opreznošću sugrećemo. Kad se naime dvije tvrde glave sukobe, vrcaju iskre. Sigurno je, da se i u tom treba koristiti Božjom pomoći, koju valja izmoliti.

Imade ravnodušnost duše, koja proizlazi iz unutrnjega mira. Ona se očituje izvana na čovjeku i podaje mu duhovnu nadmoć nad drugima većma nego i protivljenje. Ne može se razlaziti u najvažnijim pitanjima potonuo kršćansko mišljenje i suđenje onih osoba kole se medsobno poštivaju i ljube. U nebu ćemo biti svi jedno srce i jedna duša. Tamo ne će biti protivljenja.

Riječ je tijelom postala

Jednoga dana pojaviše se u Betlehemu Tri mudraca s Istoka, vođeni čudesnom zvijezdom. Ušli su u stalicu, koju im je pokazala zvijezda, i nađoše Mariju i Josipa s novorođenim Djetetom. Padoše pičice, pokloniše se i priniješe mu darove. Oni su očima vjere upoznali, da je to obećani Spasitelj ljudi, utjelovljeni Sin Božji.

U to doba živjeli su mnogi viđeniji niži sloja, koji se nijesu poklonili Novorođenčetu; oni su u Isusu vidjeli tek drugi siromašnih drvodjelaca koji su doputovali iz Nazareta. — Svakome od nas približila se ili se približava odluka, da li ćemo svijesno i s osvjedočenjem gledati Isusa s očima vjere ili Ga naprotiv gledati s neprosvijetlienim očima čisto naravnoga, izvanjskog promatranja; da li ćemo se s Mudracima pokloniti ili s drugima ići samo za svojim zemaljskim ciljevima. To će biti čas, koji odlučuje cijelom vječnošću.

Mi smo se već odlučili; naše je oko obasjano svijetlom vjere. M. znamo da ovo Dijete u jaslicama nije samo Marijin sin, već da je ono i Jedinorođeni Sin Božji, druga osoba presv. Trojstva.

Pred više od devet mjeseci arkanđeo Gabriel stupio je pred djevicu Mariju i navijestio joj: »Gle, ti ćeš začeti i poroditi sina, i nadenu mu ime Isus. On će biti velik i zvat će se Sin Previšnjega.« Marija ima začeti Sina Božjega kao svoga vlastitog sina; Božji Sin ima postati prvim čovjekom, ima uzeti ljudsko tijelo i ljudsku dušu. Time Sin Božji ne će prestati biti Bogom: druga božanska osoba uz božansku narav, koju ima odvijeka, u ruhanini vremena uzet će ljudsku narav. Na taj način Isus je ujedno i pravi Bog i pravi čovjek.

Čudo, vrijedno udiviljenja! Pred nama iskrsava isto ono pitanje, koje se izvijalo i iz Marijine duše u času navještenja: »Kako će to biti?« Gabrijel, koji je donio vijest, da će Bog postati čovjekom, takoder navještta, kako će se to dogoditi.»Duh Sveti doći će na te i sila će te Svevišnjega osjeniti. Zato i Sveto što će se od tebe roditi, zvat će se Sin Božji«. Zvišta veliko otajstvo, koje nađ razum ne može dokučiti. »Ljudi shvatit ovo otajstvo znači rušiti ga«, veli sv. Augustin. Jer Božje su misli iznad ljudske spoznaje. Tu nedostaje slabi, ljudski razum, da dokuči dubinu ovoga otajstva. Zato moramo opet sagnuti koljeno pred Riječju Božjom i puni strahopoštovanja priznati: Vjerujem u Isusa Krista, Sina Božjega jedinorođenoga, koji je začet po Duhu Svetomu rođen od Marije Djevice. »O velika čuda! Iz krila Očeva došao je Bog od Boga te iz ljubavi, koja Ga je natjerala, na sebe je uzeo ljudsku narav...«

Tu se već krije odgovor na pitanje zašto je Sin Božji postao čovjekom i iz ljubavi! Htio je ispaštati za grijehe ljudi. Sami ljudi to nijesu bili kadri. Grijeh je beskrajna uvreda Božjem veličanstvu; ograničeni čovjek ne može dati beskrajnu zadovoljštinu. Zato je Sin Božji došao kao čovjek, kao »Jagnje Božje koje uzima grijehe svijeta«. Htio je da nama ljudima po drugi put pribavi milost posvetnu i nadnaravni život. »Došao sam da maju život, i da ga imaju u izobilju«, kazao je Isus. Napokon On je došao da nam svojim mukom i svojim primjerom pokaže put u nebo. Svi putevi koji su daleko od njega vode u propast.

Već više vijekova zvoni pri svakom svitanju dana, u svako podne i u svaki sumrak sa zvonika naših crkava. Pozdrav anđeoski, da nas podsjeti da je »Riječ tijelom postala«, da je Sin Božji za nas postao čovjekom. Odsada na svaki zvuk anđeoskog pozdrava puni strahopoštovanja i zahvalnosti pokloni mo se Sinu Božjemu dokle Ga ne zavrijedimo gledati tamo, gdje vječno kraljuje sa svojim Božanstvom i čovječanstvom.

Godišnjica beatifikacije Pija X.

Dne 3. lipnja o. g. obavila se proslava prve godišnjice beatifikacije pape bl. Pija X. Proslava se obavila u crkvi sv. Petra, gdje počivaju zemni ostaci Blaženika. Službu Božju vršio je msgr Hilarij Alcini, nastovni nadbiskup nicejski, predsjednik talijanskih društava Svete Cecilije. Za vrijeme službe Božje izvedeni su birani odlomci gregorijanskog korala i polifonije. Sudjelovali su ovi zborovi: pitomej papinske muzičke škole (Pontificio Instituto di Musica sacra) pod ravnanjem msgr Bartolucci-a; zbor zvan »Pueri cantores« (dječaci pjevači) pod ravnanjem msgra Mailleta, predsjednika međunarodnog udruženja »Pueri cantores«, i kor sestara škole »Canto sacro« — Sveto pievanje — pod ravnanjem msgra Virgilio-a.

Jubilej kardinala Alojzija Maselle

Kako kardinal Alojzije Masella, prefekt kongregacije »de disciplina Sacramentorum« slavi 50. godišnjicu svog misništva, upravio mu je Sveti Otac Pijo XII. vlastoručno pismo, kojim mu čestita ističući njegove zasluge. Kardinal Masella vršio je važna papinska poslanstva. Bio je otpravnik poslova u Portugalu, apostolski nuncij u republici Chile i u Brazilija, a onda je bio Papin legat kod kruna en a Mejke Bože Fatimske. Papa je svečaru podijelio svoj blagoslov, te ga ovlastio da u dan jubileja podijeli svim prisutnima papinski blagoslov s potpunim oproštenjem uz redovite uvjete.

Prigodom ovoga jubileja čestitala je svečaru i vlada Brazilije. Brazilijanski ambasador Federico de Castello — Branco Clark u pratnji svog tajnika De Moura Altamir pošao je lično u stan visokog svećara, te mu je kao dar svoje vlade i svog naroda predao dragocjen umjetnički kalež. Na sam dan jubileja dne 3. lipnja o. g. služio je kardinal svetu Misu na oltaru sv. Alojzija u crkvi sv. Ignacija u Rimu gdje je prije 50 godina služio prvu svoju svetu Misu.

Obraćenje japanskoga skladatelja Hashimota

U svibnju g. 1950. umro je u japanskom gradu Kamakuri slavni japanski skladatelj Kunihiko Hashimoto. Njegova je slava bila tolika, da su njegov životopis učili u svim školama dok je još bio živ. God. 1948. skladao je Hashimoto na želju japanske vlade šest simfonija za orkestar. Jedna od tih simfonija izvedena je na dan proglašenja novog ustava. Obolivši od raka mnogo je trpio, osobito duševno. Da umiri njegovu uzbuđenu dušu, zamoli njegova supruga jednog katoličkog misionara u gradu, da dođe i da ga pokuša tješiti. Jedan njemački katolik, koji je s Hashimotom bio zaposlen na radiju, te koji je želio skladatelja nagovoriti da sklada jednu katoličku Misu, preporuči supruzi jednog katoličkog japanskog svećenika. Razgovor o velikim katoličkim skladateljima kršćanskog zapada, koje je Hashimoto vrlo cijenio, navedoše obojicu na razgovor o vjeri. Njega je osobito zanimalo pitanje patnje, ter je sam patio. Svećenik mu dade čitati Evanđelje o Muci Isusovoj. To mu je otvorilo oči. Uvidjevši svrhu patnje počne većma čitati i razmišljati. I nakon nekoliko dana on izjavi, da je spreman primiti sveti Krst, da uzmogne patnje spojiti s patnjama Kristovim. S njim je prešla na kršćanstvo i njegova supruga. On je na sv. Krstu uzeo ime Ivan Evanđelist a supruga ime Marije Magdalene, dakle imena osoba, koje su stajale pod križem Kristovim. Umro je dne 6. svibnja 1950. upruči oči u sveto Propelo.

MAJKA RAFAELA MARIJA OD SV. SRCA, utemeljiteljica Kongregacije Služavki Presv. Srca, bila je proglašena blaženom. Ona je prije 27 godina umrla u Rimu i pokopana je bila u crkvi glavnog samostana kongregacije. Sada se u ovoj crkvi priprema i uređuje kapela, u kojoj će biti izloženo čašćenju vjernika mrtvo tijelo ove nove Blaženice, koje je još uvijek čitavo i nerasapdnuto.

Kongregacija Služavki Presv. Srca utemeljena je prije 75 godina i danas broji 1.400 sestara, koje djeluju po svim krajevima svijeta. Tako sestre ove kongregacije upravljaju jednim sveučilištem i s dva kolegija u Japanu. Škole ove kongregacije pohađa ukupno 11.000 učenika i učenica.

PODLISTAK

INATLIJA

Stajao je kod prozora i promatrao prolaznike. Nije mu se račilo od kuće. Vrijeme je bilo neprijatno, spremalo se na kišu, ali ona nikako da pane.

Kad mu to dodijalo, pogledao je u vrt nasuprot svoga stana. U vrtu su pod rascvalom kruškom stajala dvojica: otac i sin. Poznavao ih je otprije. Otac je bio visok, u naponu snage i nasmijana lica motrio je sina, mališana od nekih pet godina. Dijete je bilo slabašno, sada namrgođeno i nešto srdito. Tog je dječačića bilo često vidjeti na ulici pred kućom gdje zavidan motri dječake, kako se igraju, no on im se nije primicao ni upuštao se s njima u igru, jer je bio slab i bojao se, da ne navale na nj i da ga ne izbiju.

Mališ je gledao u zemlju i vidjelo se očito, da mu nešto ne ide u račun.

Otac mu veli: »Molim te, reci, zašto se mrgodiš. Možda sam ti što kriv i ne češ da me gledaš. Inače si uvijek veseo, kad sam s tobom«.

Dijete će: Dobro ti znaš, zašto se ljutim. Imao sam te rado, ali te više nemam i ne ću te nikada više voljeti, nit se maziti kod tebe. Odi k seki Anici, kod koje si bio i dosada, i mazi se kod nje koliko ti je drago a za mene i ne pitaj više.«

Otac će: »Gledaj, gledaj, to se ti i zbilja ozbiljno ljutiš. A ne ćeš ni pravo da mi kažeš, što ti je na srcu. Ipak bi trebalo da mi to otvoreno kažeš, da znam, što sam ti skrivio i ako se s pravom ljutiš, da zamolim u te oproštenje«.

Mališ reče: »Ja ne ću da ti mene voliš. Što je bilo danas? Inače kad dođeš iz ureda, prvo ti je da pitaš za me i da se sa mnom porazgoviš, a onda ideš k Mami i pozdraviš nju i poslije seku Anicu. A kako je bilo danas? Kad si se vratio iz ureda, najprije si otišao k Anici i ostao si kod nje te do objeda, a za me nisi ni pitao. I tek si se kod sola sjetio na me i pogledio si me malo i odmah si stao razgovarati s Mamom o Anici. Vidim,da ti je Anica milija od mene, a ja bih rado znao,što se može razgovarati s njome, kad je još malena. A ti si ostao kod nje sve dok nije trebalo ići k stolu, pa se još morao i čekati na te, dok dođeš«.

Otac će: »Eto, sad su čisti računi, sad znam, zašto se mrgodiš. Al ti velim, da nemaš pravo da se ljutiš. Anica je bolesna i već tri dana leži, a ti si zdrav, pa je trebalo da najprije odem do nje i da vidim, kako joj je. I nije u redu, da sad veliš, da me zato nemaš rado. Ja tebe volim, kao što sam te i prije volio i bit ćemi i dalje drag, pa da si ti bolestan, došao bih i danas najprije k tebi vidjeti kako ti je«.

Mališ reče: »Ja ne ću da ti mene voliš. I ne ću da sam tvoj. Ja sam Mamin, a Anica neka je tvoja i ti nju voli i mazi je, a mene pusti u miru i ne pitaj više za me.«

I prkosan okrenuo je glavu i pošao prema vratima kuće.

U to se odnekuda doklatilo pašče u vrt naganjajući mačku. I malo pa bi bilo srušilo dječaka. Mališ je protrnuo i plačući raskriljenih ruku poletio je k ocu i reče: »Tata dragi, spasi me, pas će me.

Otac mu reče: »Kako to, a malo si prije kazao, da me ne voliš i da nisi moj.

Dječačić će: »Vol m ja tebe, tata, ja sam tvoj, a ono, što sam malo prije kazao, da te ne volim, rekao sam samo zato, jer mi je bilo žao, što si prije otišao k Anici, nego si mene pozdravio i sa mnom se porazgovorio. Ali ja sam tvoj i ne ću nikada više reći, da te ne volim«.

Otac će: »Sad si pravo rekao, da si moj, ali je i Anica moja i ja Vas oboje imam jednako rado i oboje ste mi srcu prirasli. Roditelji moraju jednako rado imati svu svoju djecu i za sve jednako marити. Al to nije bilo lijepo od tebe, što si se ljutio na me i govorio, da me ne voliš, jer sam prije otišao k bolesnoj Anici, pa tek onda pitao za te. Ti si to činio z prkosa iz inata, a narod veli da od inata nemaš goreg zanata. A sad dođi i pojubi tatu pa idemo zajedno k Anici, da vidimo, kako joj je.

VI. NEDJELJA PO DUHOVIMA

13. VII. 1952.

Današnje sv. Evanđelje (Marko 8,1-9) pripovijeda, kako je Isus nahranio u pustinji sa sedam hljebova i nekoliko ribica oko četiri tisuće ljudi.

1. Uz Isusa je bilo mnogo naroda, koji nije imao što da jede. Narod je hrlio za Isusom gladan i žedan, da čuje Njegove blage riječi, koje su mu hranile dušu, grijale ga poput sunčanih zraka i bile mu kao melem na otvorene rane. Nikad nije nijedan čovjek tako govorio, kaošto govori ovaj čovjek. To su glasi s neba, koji poput nebeske rose osvježuju i napajaju žedne ljudske duše. Šta im je bilo s ali do tjelesne hrane, dok imaju ovakve duhovne hrane, koja je s neba sišla. Za svom hranom teže njihove duše već vjekove, i sada ju im konačno dijeli Prorok, koji je davno naviješten, da će doći i dok narod ne mari za tjelesnu hranu misli na nju sam Isus prema onoj: Ištite najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu, a sve drugo će Vam se dodati.

2. I danas nauka Isusova savršeno zadovoljava sve plemenite težnje ljudske duše, pa je zato rado primaju svi narodi, do kojih ona dopre. Zadovoljava razum, koji teži za istinom i traži odgovor na sudbonosna pitanja: Odkuda idemo, zašto smo tu i kamo idemo? Zadovoljava našu slobodnu volju, koja teži za dobrim: daje nam savršeni čudoredni zakon, koji nas sigurnim putem vodi do najveće dobra. Zadovoljava nam i srce, koje teži za neograničenom srecom. Tu srecu postizavamo ovdje na zemlji u kreposnom životu i sjedinjenju s Bogom po Milosti i Euharistiji, a na drugom svijetu u blaženom gledanju Boga licem u lice. Ljudska duša dobiva dakle po Isusovoj nauci sve, za čim teži, zato te nauke ne će nestati, dok bude ljudi. Narod će za njom ići i gladan i žedan.

3. Žao mi je naroda. Isusu je žao gladnog naroda, jer već tri dana, što su s Njim, nemaju šta jesti, a neki su izdaleka, pa bi mogli na putu od glada klonuti. Treba im dati jesti. I Isus pravi čudo. Kad bismo i mi potpuno prionuli za Isusa, ne bismo trebali imati straha za budućnost, što ćemo jesti i u što ćemo se odjenuti. Trebalo bi, da marljivo radimo svoj svakidanji posao i Isus bi nam za sigurno blagoslovio, te bismo uvijek imali, što nam je potrebno. A ako bi trebalo čuda, vjerujemo, da ni ono ne bi postalo. Kolika su čuda događaju u intimnom životu ljudi, odanih Bogu, a koja se ne iznose u javnost. A neka se i iznose u obliku zahvalnica, na pr. na našim prošteništima, ili u raznim glasnicima. Isusova briga za nas još je i danas budna, te nam rado pomaže, kad nam je potrebno.

4. Čudesni kruh u pustinji slika je presvete Euharistije. Njom se hrane kršćani već blizu dva tisuć.jeta, i toga kruha nikako ne nestaje, nego ga uvijek ima i za daljnja pokoljenja. Taj sveti Kruh s nebe daje nam snage, da na naćem putu vječnost ne klonemo, nego da sretno stignemo u svoju domovinu. O rado hranimo svoje duše tom nebeskom hranom.

Sv. Januarije i njegova braća

Sv. Felicita živjela je u Rimu za cara Marka Aurelija (161.—180). Pripadala je patricijskoj obitelji Klaudija. Imala je sedam sinova: Januarija, Feliksa, Filipa, Silvana Aleksandra, Vitala i Marcjala. Kao udovica posvetila se samo odgoju svoje djece, molitvi i dobrim djelima.

Kad je Marko Aurelije počeo progoniti kršćane, prijavili su poganski svećenici caru sv. Felicitu. On je naredio rimskom prefektu Publiju, da protiv nje postupa. Rimska epigrafija je dokazala, da se pod tim Publijem krije glasoviti pravnik Salvije Julijan, koji je sastavio t. zv. Edictum perpetuum. Publije je pozvao Feliciju s njezinom djecom pred sud. Pomocu majke htio je nagovoriti njezine sinove, da žrtvuju bogovima. Ali sv. majka je djeci govorila: »Djeco, gledajte na nebo. Tamo vas čeka Isus Krist sa Svecima. Hrabro se borite za spas svoje duše. Pokažite se vjernima u ljubavi prema Bogu.« Prefekt je dao sv. majku iščuskati i istjerati iz sudnice, a zatim se obratio njezinim sinovima.

Najstariji Januarije mu je odgovorio: »Tvoje su ponude lude, mene vodi mudrost Božja«. Prefekt ga je dao išibati i baciti u tamnicu. Feliks mu je rekao: Samo je jedan Bog i samo Njemu se mi klanjamo.« Filip je izjavio: Poganski bogovi su mrtvi kipovi bez života. To nisu bogovi«. Silvan je isto tako ostao nepokolebiv: »Mi služimo svemogućem Bogu i On će nam dati vječni život«. Aleksandar je također odbio da žrtvuje bogovima: »Ja sam sluga Isusa Krista. Moja usta priznaju Njegovo Božanstvo, moje srce Ga ljubi i samo njemu se klanjam bez prestanka. Vital je odgovorio: »Tko hoće živjeti, neka traži zaštitu Boga, a ne demona, poganskih bogova.« Marcijalu je prefekt rekao, da će biti svi ubijeni, koji ne žrtvuju bogovima. Marcijal mu je odgovorio, da su vječne muke određene za one, koji se klanjaju krivim bogovima.

Prefekt je svu braću dao zatvoriti i podnio je izvještaj caru. Car je odredio više nižih sudaca, da muče sv. braću. Januarija su tukli s bičevima, na kojima su bila olovna zrna, dok nije izdahnuo. Feliks i Filip su bili ubijeni toljagama. Silvan je bio strmoglavljen s pećine. Aleksandru, Vitalu i Marcijalu su odrubili glave. To je bilo 10. srpnja g. 162.

Junačka sv. majka, sedmerostruka mučenca, bila je mučena kasnije, 23. studenoga g. 162.

Na grobove ovih sv. Mučenika dolazi je veliko mnoštvo hodočasnika sve do vijeka, do provale Langobarda. Gedišnica njihova mučeništva slavila se s kom svečanošću kao »blagdan Mučenik«. U srednjem vijeku proširilo se njihovo štovanje i po Njemačkoj. G. 1856. otkr je znameniti arheolog Ivan Krstitelj Rossi njihove grobove.

Pokršten prvi japanski princ

Dne 1. studenoga 1951. pokršten je u gradu Kamakura, koji je neko vrijeme bio političko i kulturno središte Japana član carske obitelj i princ Asaka. On je potomak jednog japanskog cara, a pomaci nečak velikoj carici Meiji: onoj, koja je druge polovice prošlog stoljeća modernizirala Japan. To je prvi član japanske carske obitelji u povijesti Japana koji je primio sveti Krst. Godinu dana prije toga primiše sveti Krst njegova supruga Lucija Chikako s mladom kćerkom.

Veliku zaslugu za ova obraćenja imade dvorska dama Marija Misao Hamao, revna katolikinja. Jedan od sinova ove dvorske dame, Stjepan, svršava ove godine bogoslovske nauke u Rimu, te će biti zaređen za svećenika. Drugi sin, Sebastijan Hamao, imenovan je nedavno učiteljem pridorodovnih znanosti japanskog prijestolonasljednika Tsugu no Miya. Supruga princeva, Lucija Chikako napisala je nedavno jedno djelo pod naslovom »Misli dneva i noći« u kojem je navela razloge svoga obraćenja. Djelo je primljeno u Japanu s velikim zanimanjem.

Neobično svečeničko ređenje

Jedna od euharističkih proslava na 35. međunarodnom euharističkom kongresu u Barceloni bilo je istodobno zaređenje 1000 đakona iz raznih dieceza svijeta za svećenike. To je đo sada jedinstven primjer u povijesti liturgije. Svečanost zaređenja obavila se na stadionu Monthuich. Ovu masovnu ordinaciju obavljalo je nekoliko desetaka biskupa iz svih krajeva svijeta. Svečanosti su prisivali rođaci zaređenika i masa pobožnog naroda. Dirljiv je bio prizor, kada su toliki zaređeni svećenici s biskupima služili svoju prvu svetu Misu, i kad je njih hiljadu kod podizanja izgovarao riječi konsekracije. Premnoge oči prosiše se suzama ganuća. Mladomisnici su prikazali ovu prvu svetu svoju žrtvu, a vjernici pobožne molitve — za mir u svijetu.

U AFRIČKOJ DRŽAVI Nigeriji od ukupno 30,000.000 stanovnika ima 750 000 katolika i oko 300.000 katekumena t. j. onih, koji se pripravljaju da prime sv. Krštenje. Domaćih svećenika ima samo 32, ali u domacim sjemeništima i bogoslovskim učilištima nekoliko stotina mladića se priprema za svećenički stalež. Katoličke pučke škole pohađa preko 300.000 učenika i učenica. Srednje đačke škola ima 18 sa 3.500 đaka.

POSLANICA

američkih biskupa

PRIRODNI ZAKON I OBJAVA

Vjerske i moralne istine prirodnoga reda mogao je upoznati sam čovječji razum, ali Bog, u svojoj dobroti posredniškom Božanske objave pomogao čovjeku, da bolje upozna prirodni zakon i da mu ostane vjeran. U Starom Zavjetu Objave je bila data izabranom narodu. Upotpunjenu i usavršenu u Novom Zavjetu Objavu je čovječanstvu priopćio Isus Krist i Njegovi Apostoli, pa je Objava bila povjerena Crkvi, da ona, po volji Isusa Krista poučava o njoj sve ljude.

Dok nas prirodni zakon, kako ga naučava i tumači Crkva, vodi u raznim životnim prilikama, usavršavanje ljudskog života nam je objavio sam Krist, Bog, koji je postao čovjek. Riječ postala tijelom »pun milosti i istine«, koji je boravio među nama, da postane naš Put, Istina i Život. Molitva i Sakramenti predstavljaju puteve, po kojima Kristova milost uđiže čovječju narav dotle, dok ne postane kao Njegova, koji je pravi Bog i pravi čovjek. U svrhunaravnom redu milosti, Krist Bogočovjek, postaje mjerilom čovjeka.

Božanska Objava ne sadrži samo prirodni zakon. Ona ga dopunjuje i obraća našu pažnju na put koji nas vodi svrhunaravnom redu milosti. Ipak prirodni zakon i moral ostaju temeljem svrhunaravnog reda kao što predstavljaju temelj svih odnosa čovjeka prema Bogu, prema samome sebi i prema bližnjemu. Na temelju ovoga zakona, protumačenog Božanskom Objavom, čovjek ojačan milošću treba da uredi svoj život.

Kad upravlja čovječje srce zakon Božji sva čovječja djela, bila ona ma kako neznatna ili skrivena, mila su Bogu i zaslužuju vječni život. Ovo znači, da čovjek mora uvijek imati na pameti Božju volju i Njegove namjere. Kad se čovjek privikao, da svoje misli svoje riječi i svoja djela na ovaj način upravlja, onda to znači, da je usvojio glavno načelo moralnoga reda: »Neka ne bude moja nego Tvoja volja!« Na taj način on vodi računa o tome, da u svim svojim djelima upravlja svoju misao na svoga Oca. Na taj način čovjek uvida, da Bog zauzima glavno mjesto u njegovu životu i da njegov život više ne može biti upravljen sebeljublju. Osim toga takav čovjek je svijestan, da se nalazi u posebnom i jedinstvenom položaju. Povjeren mu je od Boga posao, koji nitko drugi ne može svršiti: jedini razlog njegova bivstvovanja sastoji se u vernom i marljivom izvršavanju toga posla. Ovo je misao koju je kardinal Newman tako lijepo izrazio: »Bog me je stvorio da izvršim određen njegov posao. On je povjerio taj posao meni a nikome drugome. Ja imam svoju ulogu misiju. Ja sam dio velikog djela; ja sam karika u lancu veza među osobama. Bog me nije stvorio za ništa. Moram činiti dobro. Moram raditi Njegov posao.«

POTPUNOST MORALA

Raditi Božji posao znači vršiti volju Božju. Ovaj posao traži odanost čitavog čovjeka u svakom trenutku svakoga dana njegova života. Međutim, mi danas mnogo češće susrećemo ljude koji svoj život prilagođuju svojoj vlastitoj uđobnosti. Samo onda, kad se to slaže s njihovim samoljubnim ciljevima, oni izvršavaju volju Božju. Njihov poslovni život, njihov staleški život, njihov domaći život, školski život, život u zajednici predstavljaju odijelite stvari, koje nisu ujedinjene nikakvom središnjom snagom. Izrazi, kao što su: »moj život i moj posao«, »ja mogu raditi ono što mi se đopada« ili »u politici je sve dozvoljeno« danas su vrlo česti. Ovi izrazi pokazuju veliko neshvaćanje moralnoga reda i uzajamnih odnosa, koji nalaze svoju pravu mjeru jedino u volji Božjoj.

Na ovome mjestu moramo biti jasniji: Ili čovjek mora priznati da postoji osobni Bog ili mora nijekati Njegovu egzistenciju. Kada je već jednom priznao da Bog postoji, onda mora priznati i Božje pravo na sve aktivnosti Njegovih stvorenja. Htjeti, da bilo koji dio čovječjeg života može biti privatna stvar pojedinca, znači povredu naitemeljitiji Božjeg prava nad čovjekom. Čovjek je Božje stvorenje i kao takav on je u svim svojim činima podvrgnut Bogu. Ne postoji ni jedan trenutak u njegovu životu, u kojem bi čovjek mogao biti oprošten pokornosti prirodnom zakonu. Svećenik, liječnik, odvjetnik, političar, poslodavac, namještenik, muževi, žene i đeca na isti su način tijesno vezani sva prava i sve dužnosti čovjeka imaju svoj izvor u Božjem zakonu, inače gube svoj smisao.

AFRIČKA DRŽAVA Ruanda-Urundi broji 4.000.000 stanovnika, od kojih preko 1.000.000 katolika. Katekumena t. j. onih, koji se pripremaju, da prime sv. Krštenje, ima 234 162.

Djelo sv. braće Ćirila i Metoda

»Milosrdni i dobrotivi Bog hoće, da bi se svi ljudi spasili i došli do spoznanja istine. Zato je ljudskom rodu slao proroke i apostole. Tako je i našem (slavenskom) rodu podigao učitelje i apostole, koji su zapuštene Slavene prosvijetlili i učili ih hodati u svijetlu zapovijedi Božjih.«

Tako od prilike počima stara slavenska legenda o sv. Ćirilu i Metodu. I doista, ime je ove dvojice svete Braće nerazdruživo povezano sa slavenskim narodima. Svi ovi narodi gledaju u njima apostole svoje vjere, svoje prve prosvjetitelje — oce čitave svoje kulture. To, dakako, ne znači, da Slaveni, prije dolaska svete Braće nisu imali nikakve prosvjete, pa i neke početke pismenosti. Još se manje može ustvrditi, da su sv. Ćiril i Metod prvi uveli kršćanstvo u ili možda pokrstili slavenske narode. Oni su mnogo dali Slavenima nešto, što je davalo čvrsti temelj ne samo njihovom vjerskom, nego i narodnom i kulturnom životu. To je: slavensko pismo i slavenska služba Božja.

Pojedini su se slavenski narodi i prije dolaska sv. Braće upoznali sa kršćanstvom. Ćiril su ga svećenici iz susjednih krajeva: Italije, Njemačke ili Grčke. No to je kršćanstvo slabo hvatalo korijen, jer su misionari bili tuđinci, koji nisu poznavali jezik ni dušu naroda. Zato se moravski knez Rastislav obratio na Carigrad, molećći car, da mu pošalje takve misionare, koji razumiju slavenski. Car odmah pomisli na braću Ćirila (Konstantina) i Metoda, koji su bili učeni i iskusni u misionarskom poslu, a najviše zato, što razumiju slavenski jezik. »Vi ste Solunjani — reče im car — a Solunjani svi đobro slavenski govore«.

Ovaj ih poziv nije iznenadio. Prema staroj legendi Žića Metodijeva, čini se, da je sv. Metod već kao upravitelj jedne slavenske pokrajine pomišljao na misionarski rad među Slavenima. Sada je trebalo da on to sa svojim bratom ostvari. Pred njima je međutim ležala jedna ozbiljna poteškoća. Slaveni su prostosti i nauk. Ako hoće da kod njih uđe u njima djeluju morali bi imati knjige na njihovom jeziku. A ne samo da nije bilo knjiga, nego ni prikladnih slova. Grčka ili latinska slova ne mogu izraziti mnoge slavenske glasove, a one »crte i zareze«, koje su Slaveni upotrebljavali, bile su odviše nesavršene za normalno pismo.

Tu je sada sv. Ćiril (Konstantin) pokazao svoju genijalnost. Prégnuo je da sastavi pismenu, koja će biti Slavenima bliska i koja će moći potpuno izraziti njihove glasove. Kao osnovu, izgleda, da je uzeo one slavenske »crte i zareze«, da ih je dotjerao i nadopunio znakovima iz grčkog ili još nekog alfabeta. Tako je nastao novi alfabet (azbuka) od trideset i osam slova, koji se kasnije prozvao glagoljica. To je pismo sve do danas sačuvalo u uporabi u nekim krajevima Hrvatske, napose u Primorju. U Bugarskoj ili Makedoniji nastala je kasnije druga pismo, nazvano ćirilica.

Tako su sveta Braća imali osnov za namjeravano đelo: prevod svetih knjiga na slavenski jezik. Preveli su prije svega Sveto Pismo i najpotrebnije obredne knjige. Taj je prevod pravo majstorsko đelo i pokazuje neobičnu izobraženost i oštroumnost prevoditelja. Po sudu mnogih to je jedna od najvažnih književnih povijesnih đela pozna povijest. Nevište od književne vrijednosti bila je prikladna za sve ovih knjiga za vjerski život slavenskih naroda. Sveta Braća uvela su u bogoslužje slavenski jezik, što je na zapadu bilo do tada nečuveno. Tako su Slaveni u svojem jeziku mogli ne samo slušati riječ Božju i obavljati svoje privatne molitve, nego i cjelokupnu javnu službu Božju. Ta se slavenska služba Božja održala do danas i u nekim hrvatskim biskupijama.

Neobično je burna bila povijest slavenskog pisma i službe Božje. Različit je i njegov udes u različitim slavenskim zemljama. Jedno ipak stoji: slavensko pismo i slavenska služba Božja veliko je đelo velikih i svetih apostola. Ono je slavenske narode privelo konačno vjeri i zajednici kulturnih naroda. Od te baštine svete Braće žive slavenski narodi, pa i mi Hrvati do danas.

U AMERIČKOJ REPUBLICI Porto Rico izglasan je novi Ustav, prema kojem će katolici u ovoj đržavi moći i dalje imati privatne svoje škole s pravom javnosti. U Porto Ricu sada imade 114 katoličkih škola, među kojima i dva svjetlih đa. Troškove za uzdržavanje ovih škola snose katolički vjernici sami.

Krijesnice i meteori

U prostoru oko sunca u pojasu zodijaka (životinjskog pojasa), kao i u stazama različito nagnutim prema ovoj ravnini juri između planeta neizmjeran broj tamnih tjelesaca, vecim dijelom veličine zrnaca i kamičaka, ali — premda rijetko i komada teškiha na stotine pa i biljade kilograma. Zemlja jureci kroz prostor neprestano se susreće s ovim malim tjelesima, koja se uslijed njihove ogromne brzine i otpora Zemljine atmosfere, zagriju i usijaju.

Ako su ova nebeska tjelešca sitna, izgore već visoko u atmosferi i mi vidimo po nebu jedan svijetleci trag, nalik leteću zvijezdi, koja brzo ugasne. Ove pojave zovu se **krijesnice.** Pažljivi promatrač može po vedrom nebu nabrojiti 4-8 krijesnica na jedan sat, dok se na cijeloj površini Zemlje njihov broj penje na biljade. To dakle nijesu zvijezde — kao sto mnogi misle, nego sitna goruća tjelesa.

Više puta se dešava, da su ta leteća tijela krupniji komadi, pa nisu više točke slične zvijezdi, nego leteće užarene kugle, koje sjaju plavo-bijelim ili žuto-crvenkastim svijetlom, prolete nečujno veći dio nebeskog svoda i nenadno ugase. Ovakve pojave zovu se meteori. S vremena na vrijeme dogada se, da se velika vatrena kugla, ostavljajući za sobom dugi plameni rep, u zraku rasprsne. Pošto sama pojava za oko iščezne, čuje se kasnije vrlo jak prasak i na Zemlju padne manji ili veći broj komada usijanog kamenja ili metala. Ovi komadi bilo kamenja, bilo gvožđa, što kroz plašt atmosfere stignu na površinu Zemlje, zovu se **meteoriti**.

Da bolje razumijemo ove pojave, treba znati, da ta svemirska tijela ulaze u našu atmosferu brzinom od 15-80 km. u sekundi. Uslijed strahovite brzine ona se usiju i ako su sitna, izgore već u visini od nekih 80 km nad površinom. Krupniji komadi n. pr. do 50 cm. promjera, stignu niže na 40-10 km. visine; poradi otpora i pritiska zraka prouzrokuju kod letenja veliku plamenu kuglu usijanoga zraka — od više stotinu metara u promjeru, ali ujedno smanjuju brzinu. Pojava je svijetla tako jaka da zablješti oči i osvijetli okolinu kao Sunce, a vidi se leteća kugla čak iz daljine od 60-100 km. unaokolo. Ako i ne dođe do eksplozije i rasprsnuća tijela u zraku, plamena sa kugla uslijed naglog opadanja brzine ugasi i meteorit konačno pada razmjerno slabom brzinom, koja iznosi svega 150-200 m u sekundi. Ovo je i uzrok da sam učinak sudara sa Zemljom nije tako strašan, kakc bi se moglo očekivati. Kod većine nađenih meteorita nađeno je, da su se kod pada zabili u Zemlju nekih 20,50 do najviše 150 cm.

Kao što je velik dojam svjetlosti, tako je i jak prasak, koji je skopčan s padom meteorita. Ljudi i životinje, koje se nađu u blizini, bježe u panici u skloništa, ili padaju od straha. Prema položaju mjesta promatrača čuje se detonacija kao strašan udar groma, grmljavina topova do buke slične valjanju kola ili šumljenju vodopada. Ove pojave čuju se na daleko 60-80 km. U prosuđivanju daljine pojave, čovjek se mnogo vara: dok nam izgleda, da se je meteor pojavio par stotinu metara blizu, on se uistinu nalazi po 10-20 i više km daleko.

U posljednjih 150 godina opažen je pad oko 500 meteorita, dakle godišnje se vidi padanje 6 — 7 meteorita. Otprilike ist tolik broj nađen je na raznim mjestima Zemlje, a da njihov pad nije primijećen. U raznim muzejima nalazi se oko 1000 meteorita, koji padnu u oceane ili u nenapučene predjele Zemlje, a da ih nitko ne vidi i ne pronađe.

U mjestu **Canon Diablo** u Arizoni u Sjevernoj Americi nalazi se jedna ogromna provalija, ovalnog oblika, duboka 180 metara, a duga 1200 metara, koju je prouzrokovao pad velikih meteorita prije više biljada godina. Jedna indijanska legenda govori, da je na tom mjestu jedan od njihovih bogova, uz pratnju vatre i gromova, sašao na Zemlju i sam sebe zakopao. Zanimljivo je, da u samom krateru nisu nađeni meteoriti, već su ležali rastrkani na daleko unaokolo provalije. Nađene množine meteornog gvožđa iznose 15-20 tona.

Iz novijeg doba poznata je pojava velikog meteora u **Kansku**, u Sibiriji. Putnici transsibirske željeznice opazili su veliki meteor po sjaju sličan Suncu. Detonacija je bila tako jaka, da je vlakovođa zaustavio vlak misleći da je u njemu nastala eksplozija. Mjesto, gdje je meteorit pao, nije se moglo pronaći. Kasnije je pronađeno područje u zoni od 20 km. u promjeru, gdje su stabla ogoljena i pokazuju tragove gorjenja. Iza toga nalazi se zona od nekih 30-40 km vanjskog promjera u kojoj su sva stabla potpuno opustošena i polegla, tako da na čitavom području, koje obuhvata oko 1200 četvornih kilometara, leže stabla nalik na povaljene telegrafske stupove. Dalje prema vani šuma postepeno poprima normalni izgled.

U staro doba meteorite su smatrali kao pale zvijezde, ili kao glasnike bogova, pak su ih prema tome često čuvali kao predmet obožavanja. Iz meteornog gvožđa kovali su novce i svakovrsno oruđe.

O porijeklu meteorita postoje danas razna mišljenja, al kao najvjerodostojnije izgleda, da oni potječu od planeta, koji je nekada kružio oko Sunca između Marsa i Jupitera. Meteoriti i sitni planeti (Asteroidi) izgleda, da nisu drugo nego razdrobljeni komadi tog velikog planeta. Po drugim istraživačima ove čestice potječu od razdrobljenih nebeskih tjelesa u dalekom svemiru.

• IZ KATOLIČKOG SVIJETA •

POSVETA OLTARA Bl. Dj. Marije u zagrebačkoj katedrali. Dne 6. sronja posvećen je u zagrebačkoj katedrali oltar Majke Božje. To je stari mramorni vrlo lijepi oltar u baroknom stilu. Prije 80 godina bio je prenešen iz katedrale u kapelicu sv. Stjepana u Nadbiskupskom dvoru. Sada je vraćen i postavljen na isto mjesto, gdje je i prije bio. Na sredini oltara je poznata čudotvorna slika Majke Božje, koja je i dosad bila na tom mjestu na prijašnjem skromnom oltaru. Tijekom vremena izmijenit će se sadanji kipovi na prenešenom oltaru s kipovima naših hrvatskih blaženika.

AMERIČKO KATOLIČKO SVEUČILIŠTE u Princetonu u Sjedinjenim Državama darovalo je nedavno Vatikanskoj biblioteci fotostatičku kopiju velikog indeksa svih djela kršćanske umjetnosti. Ovaj indeks sastoji se od kartoteke fotografija, vijesti i podataka o svim djelima s područja kršćanske umjetnosti prije g. 1400. I predstavlja sigurno najpotpuniju kartoteku ove vrsti na svijetu. Indeks kršćanske umjetnosti započeo se izrađivati g. 1917. na sveučilištu u Princetonu i on se danas sastoji od 500.000 cedulja i 100.000 fotografija. Sastavljanje indeksa stajalo je ogromnu svotu od 700.000 dolara. Spomenuto američko sveučilište stavilo je na raspolaganje Vatikanske biblioteke i fond, iz kojega će se plaćati troškovi za daljnje upotpunjavanje ovog indeksa.

»MAJKA I DIJETE«. Letak, što ga je na osnovi pisma Sv. Oca primaljama (babicama) izdalo englesko Katoličko Društvo Istine (Catholic Truth Society), raspačan je za četrnaest dana u 20.000 primjeraka. Podružnica u Liverpolu odlučila je tiskati 5.000 primjeraka, ali je dobila narudžbe na 100.000 komada. Društvo broji ukupno 19.696, a samo u Westminsterskoj katedrali, (koja drži u tom rekord) raspačava se dnevno poprečno 220 letaka, što ih izdaje društvo.

JAMES MC. GRANERY, novoimenovani vrhovni državni tužilac Sjedinjenih Država Amerike, četvrti je član sadanje vlade, koji je katolik. Počevši od vremena Georgesa Washingtona to je dvanaesti katolik u američkoj vladi. Predsjednik Truman ima četiri katolika u ministarskom kabinetu, dok ih je inače bilo najviše tri. Roosevelt je bio imenovao četvoricu, ali jedan od njih nije služio. Dan iza svoga imenovanja proveo je Mc. Granery u duhovnim vježbama.

ODBOR ZA AUSTRIJSKI KATOLIČKI KONGRES, koji će se ove godine održati u Maria-Zellu, održao je prethodno vijećanje, gdje su sveučilišni i svjetovnjaci iz čitave Austrije bez razlike biskupija, bez strogo određena programa, mogli raspraviti najkrupnija pitanja suvremenog života. Među ostalim pretresalo se kao jedno od najbitnijih pitanje žalosne pojave, da je Austrija danas porodima najsiromašnija zemlja na svijetu. Ta bijeda obitelji, koja ugrožava čitav narod, u vezi je s teškim položajem žene i djeteta, s nesigurnim stanovanjem i pomanjkanjem zakonskih mjera, koje bi potrebno izišle u susret porodičnom životu. U zaključku vijećanja odbor se obraća mjerodavnim faktorima, da pomognu u toj nevolji, ali se ujedno obraća i javnosti, poživajući sve na veću jednostavnost, čednost i štedljivost u životu.

DILETANTSKO KAZALIŠTE američkih katoličkih studenata iz američkih katoličkih sveučilišta posjetilo je Japan. U raznim japanskim gradovima ovo kazalište je priredilo predstave Shakespeerovih i Molierovih komedija.

STANOVNIŠTVO švicarskog grada Züricha pogledom na vjeroispovijesti izgledalo je 1950. u usporedbi sa 1940. godinom. God. 1940. grad Zürich je imao 319.200 stanovnika, od kojih 222.785 protestanata i 66.415 katolika. U 1950. g. stanovnika je bilo ukupno 374.413, od čega 250.216 protestanata, a 124.137 katolika.

U AMERIČKOM GRADU Cincinati štampan je prvi katek zam na jeziku zande. Radi se o jeziku, kojim govori više od dva milijuna ljudi u centralnoj Africi, a koji jezik nema svoga alfabeta. Katekizam je štampan prema načelima fonetike latinskim alfabetom.

U AFRIČKOJ DRŽAVI Zlatna Obala postoje 904 katoličke škole, što predstavlja jednu četvrtinu svih škola u ovoj zemlji. Tokom 1951. otvoreno je pet novih katoličkih srednjih škola, od kojih četiri muške i jedna ženska. Zlatna Obala ima ukupno 4,000.000 stanovnika, od kojih 250.000 katolika.

KATOLIČKI HOLANDSKI socijalistički institut objavio je statistiku, prema kojoj u Holandiji danas ima 40.8% protestanata, 38.5% katolika i 17.1% onih koji ne pripadaju nikakvoj crkvi. Broj protestanata, u odnosu prema 1900. g. se smanjio za skoro isti postotak, za koliko se je povećao broj onih, koji ne pripadaju nikakvoj crkvi.

U ŠVICARSKOM GRADU Fribourgu konventualci su započeli izdavanjem novog katoličkog tjednika »Franjevačka poruka«. Tjednik ima zadatak da širi franjevačk. duh među švicarskim katolicima.

U RIMU je održan međunarodni kongres katoličke ženske mladeži. Kongresu su prisustvovale delegatkinje 35 zemalja, između kojih su bile zastupljene sljedeće zemlje: Alžir, Argentina, Austrija, Australija, Belgija, Kanada, Chile, Kina, Francuska, Njemačka, Japan, Grčka, Indija, Engleska, Irska, Italija, Martinic, Holandija, Portugal, Senegal, Sjedinjene Američke Države, Švedska, Švicarska, Urugvaj, Vietnam i t. d. Učesnice ovoga kongresa sv. Otac je primio 19. travnja i održao im govor na francuskom jeziku o shvaćanju moralnih zakona.

U SUBGTU 26. travnja sv. Otac je primio u audijenciju učesnike III. europskog kongresa liječnika gastro-enterologa. Sv. Otac je održao liječnicima govor o značaju njihova zvanja, posebno o značaju gastro-enterologije pak je rekao, da kršćanstvo, shodno svome shvaćanju skladnosti čovječjeg ustrojstva, nije indiferentno prema napretku medicinskih znanosti. Ne radi se tu, rekao je sv. Otac, samo o uvećanju fizičkih snaga, nego također i o većoj sposobnosti za intelektualni rad o jednoni višem ekvilibriju, od kojega se uvijek Božjom pomoću može očekivati postignuće jednog viđeg savršenstva čovječje osobe, njeno jače pristajanje uz dobro.

DNE 5. SRPNJA se navršila 50. godišnjica mučeništva sv. Marije Goretti. Tim povodom priređene su velike svečanosti na grobu male Svetice sv. čistoće. Na njezin grob dolaze mnogobrojna hodočašća iz svih krajeva svijeta. Tako su tokom travnja pohodila grob sv. Marije Goretti hodočašća iz Njemačke, Francuske, Belgije, Luksemburga, Alžira, Kanade i Škotske te mnogobrojna hodočašća iz raznih krajeva Italije.

SVETI OTAC PAPA je 25. travnja primio u svečanu audijenciju kralja Kambodže Norodom Sianonu-a, koji je bio u pratnji predsjednika parlamenta Kambodže Son Sanna i ministra prosvjete Thonn Ouka.

U SALCBURGU će se od 17. do 31. kolovoza održati Tjedan katoličke kulture. Tema raspravljanja će biti »Kršćanin u političkbm, pravnom i socijalnom redu«.

BELGIJSKI KATOLICI priređuju ove godine nekoliko velikih hodočašća u Lurd. Najveći broj hodočašća će se obaviti od 20 do 26. srpnja. Do sada se je ukupno prijavilo 85.000 hodočasnika.

UDRUŽENJE katoličkih profesora i učitelja s francuskih državnih škola održalo je od 15. do 18. travnja svoj godišnji sastanak u Lionu. Sastanku je prisustvovalo 1.700 članova profesora sveučilišta i srednjih škola te učitelji. Na sastanku se je raspravljalo o temi »Upoznavanje rada«. Uz redovita predavanja i diskusije priređeno je bilo i nekoliko religioznih manifestacija.

Svrhovitost U ŽIVOTNIM ZAJEDNICAMA

U životnim pojavama pojedinih živih bića postoji svrhovitost. Ima i takvih pojava, koje dokazuju svrhovitost životne zajednice dviju, triju ili više vrsta različitih živih bića. Napomenut ćemo i o tome samo par poznatijih primjera:

1. Sičušne bakterije vrste Azotobakter imadu sposobnost, da slobodni dušik iz atmosfere iskorišćuju za proizvodnju svojih tjelesne bjelančevine, ako imadu na raspolaganje šećera ili škroba, koji ne mogu same proizvoditi. U drugu ruku sitne modrozelene alge (vodene biljke) Cijanoficeje mogu proizvoditi šećer iz ugljične kiseline, ali za svoj život trebaju manu količinu dušičnih spojeva, da iz njih izgrade svoju tjelesnu bjelančevinu, a nemaju sposobnosti, da iskorišćuju slobodni dušik iz uzduha. Nađu li se pak zajedno Cijanoficeje s Azotobakter-vrstama, tad su one u životnoj zajednici sposobne za život i na najmršavijoj podlozi, na pr. na kamenu, samo ako dobivaju dovoljno vlage. U tom slučaju bakterije vrste Azotobakter opskrbljuju alge potrebnim dušičnim tvarima, a od alga primaju za uzvrat šećer.

2. U poljoprivredi je vrlo dobro poznata životna zajednica, koja se također ekonomski iskorišćuje, a to je zajednica između lepirnjače (djeteline, grahorica, grašak, grah i t. d.) i bacila vrste Bacterium radicicola. Te bakterije nastane se na korijenu lepirnjače, gdje proizvedu čvorasta odebljanja, te živu na račun organske hrane bez dušika (šećera), koju primaju od lepirnjače, a za uzvrat opskrbljuju lepirnjaču dušičnim tvarima, koje proizvode iz slobodnog dušika iz uzduha. Na tome se temelji staro iskustvo, da lepirnjače obogaćuju tlo dušikom, te ih ne treba gnojiti skupim dušičnim gnojivima.

3. Svrhovita je velika životna zajednica živih bića na Zemlji. Zelene biljke proizvode hranjive organske tvari (šećer, masti, bjelančevine) hraneći se samim rudnim tvarima, t. j. ugljičnom kiselinom iz uzduha i rastopljivim solima iz tla. Životinje prerađuju organske tvari, proizvedene od bilja, hraneći se njima, vraćajući u uzduh ugljičnu kiselinu, a ostale rudne tvari zajedno s organskim otpacima u gnoj. Bakterije nastavljaju posao životinja: one iskorišćuju organske otpatke, koji su za životinje neupotrebljivi, hraneći se njima i razgrađujući ih dotle, dok od njih konačno postanu same rudne tvari, iskoristljive za zelene biljke. Time je krug promjena zatvoren, i samo takva životna zajednica omogućuje, da se život na Zemlji stalno podržava s istom, razmjerno malenom zalihom ugljika, koji ne čini više od 0,2% čvrste zemljine kore, a u taj su postotak uračunati i neiskoristljivi ugljikovi spojevi, koji mjestimice izgrađuju čitave gorske lance.

Dan svećeničkih zvanja

Običaj je po raznim biskupijama, da se od vremena do vremena održi t. zv. »dan svećeničkih zvanja«. Za rimsku biskupiju obavljen je taj dan baš na sam Duhovski blagdan o. g. Kardinal vikar pozvao je već dne 20. svibnja o. g. sve područne župnike, da pripreme svoje vjernike za dostojno obavljanje toga dana. Taj se dan prikazuju svete Mise i čine javne molitve, da bi Gospod Bog dao Crkvi svojoj potreban broj svećeničkih zvanja.

Taj se dan po cijelom Rimu također skupljaju mladari za siromašne seminarište. Dosta nema veće milosti, koju može Gospod Bog udijeliti svojoj Crkvi, nego kad u mladenačke duše uliječe svetu zvanja i tako pribavlja narodu službenike Božje.

U JAPANSKOM GRADU Hatogayasaki započela je 31. ožujka radom Japanska katolička radio postaja lačine 10 kw. Emisije ove radio postaje će se moći slušati na području, koje obitava 15.300.000 osoba, od kojih su 3,000.000 katolici.

NA KATOLIČKOM sveučilištu u Milanu otvoren je agronomski fakultet sa sjedištem u Piacenzi.

OGLASI

Prodaje se:
1) Reljef presv. Trojstva u sadri, 3 m visi. 1.20 šir.
2) Reljef sv. Antuna u sadri, oko 1 m visi. i 80 šir.
3) Figure (12) za božićne jaslice u terakoti.
Informacije u upravi Tomislavov Trg 21.

Vlasnik i izdavač: Hrvatsko književno Društvo sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. — Uređuje i za list odgovara: Franjo Grudler, kanonik Zagreb. Kaptol 26. — Tisak štamparije »Vjesnik«, NFH, Zagreb, Masarykova ul. 28a. — Broj čekovnog računa uprave lista: 401-963.312. — Pojedini broj stoji 6.— Din.